

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на четвер року 6 К
 на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
 силкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висилкою двічі в тижні 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висилкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-супільний днівник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
підень і руских съят о 5 год.
по полуночи. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслан“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в час-
жі Гавсмана.

Рукоши звертається лише на
передню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
в вільні від порта. — Оповістки
звичайні приймаються по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
ним“ 40 сот. Подяки і приватні
допесення по 30 сот. від стрічки

Під теперішню хвилю.

Невесело заповідається ся рік 1912! За-
мість весняного вітерця, бурі і гурагани, що
дерева з корінем вивертують, замість теплого
дощика — сніговія, що поїзди зелінчи здер-
жує, замість ясного сонця, мороз, що люди в
полю замерзають.

Старі діди кивають головами, повтарюю-
чи: „Бог святий знає, що з того всього
бude“.

Так само непевно і тривожно на політи-
чнім небосклоні. Над Європою громадяться
щораз густіші хмари. Найважніші соціаль-
ні реформи дожидають свої розвязки, а тим-
часом парламенти ухвалюють нові видатки
на військо і дреднавти.

Дорожнеча росте до небувалих розмірів, не-
мовби ми жили не в державі, а в якійсь
твірдині, которую ворог завязав ся голодом зруї-
нувати.

Війна під час миру.

I національний наш виднокруг геть за-
тягнувся ся хмарами. Може дехто з Поляків,
що руско-польське порозуміння оцінює в шир-
шому становищі, шукав в нами згоди, а тим-
часом загал Поліаків, де тільки може скріпля-
свій стан посідання на Русі. Організують то-
вариства охорони землі, домагаються ся нових
шкіл і при помочі переписи людності, при-
помочі душевхватства та насили над службою
старають як найбільші наших перетягнуті на
латинське. Не гордять навіть такими спосо-
бами, як принімання учеників Українців до
польських бурс під усівем, що перейдуть на
римо-католицьке і стануть Поляками. А рівно-
часно шовіністична преса піддержує роздуму-
хану всеполяками невіяність до українства.

А преса, головно всепольська, замість по-
борювати такі шкідливі, неетичні і некуль-
турні погляди, оперти на середновічній праві-
сільнишого, грає на дудці товни і єще при-
тує ногами.

A разом оно має називати ся робленем

угодового настрою. Гарний настрій — нема-
що казати!

Ta то тільки вітер з одного боку. A з
другого? To вже не вітер і, не бура, котра
всеж таки зневолює тебе, або сковати ся під
певний дах, або ногами сильніше заперти ся
в землю, а йо подув такого гнилого повітря,
що може чоловіка запаморочити до чиста.
Показується, що протягом кількох останніх
літ були ми обмотані, як муха павутиннем,
густою сіткою московських агентів, провокаторів
і шпигунів. По наших селах заводилися
боєви дружини галицьких чорносотенців, котрі
вставали ся своїми палочними виступами в
обороні рускої ідеї, католицькі съявщеники ви-
силали своїх дітей до православних пансіона-
тів, мужиків, піддурених та затуманених ка-
цапськими хитрощами, як баранів на ярмарок
ввозили до Почаєва, по бурсах дівчата ви-
молодіж нашу ремеслом шпигунства і в здо-
ровий, народний організм встрикували най-
страшнішу ідь: зраду і апостасію. А моско-
вський рубль котив ся по нашім бідним краю,
як по воськових паркетах. Пів мільйона ру-
блів — то тільки одна позиція в бюджеті, чи
то тільки оден Юдин гріш на ту юкічну
роботу, а кілька іх видано так, що прави-
на бачила, як ховала лівіца! „Нема таких му-
рів, щоб іх не переліз осел, обладаний зо-
лотом“ — говорили собі старинні. Москалі
своїх ослів занадто обвантажили і они спо-
тиклися недійшовши далі, як до криміналу. Там они даліше думати муть над спосо-
бами, як ратувати підяремну Русь.

A єсть іх кумпанія невеличка, але че-
сна, і вчена. Bo чого то они не вміють? I Українців лають, і царя хвалять, і службу Божу
правлять і плані військові здіймають і в
Дністру воду о 12. годині в ночі мірять. Уні-
версалісті.

Австро-італійська жандармерія і прокураторія
зазвичай пізнала ся на їх способностях і „пре-
кратила їх дійствія“. Та все ж таки тішиться
нам нема чого. Хто знає, кільки таких „го-
сподинів“ снує ся даліше між нашим наро-
дом, особливо в темніших сторонах, кілько-

їх ширить між молодіжю, продовжуючи сво-
ю шкідливу роботу.

Прецінь за гроші всю можна зробити, а
Росія на таку благородну ціль, як ратування
„подільської Русі“ з узів українства і като-
ліцизму не жалувала і не пожалувава.

Ми самі мусимо подбати, щоби наш на-
родний організм був непридатний для таких
шкідливих операцій, щоб він сам в собі мав
доволі відпорної сили для отого страшного
московського бація. Мусимо звернути о-
собливу увагу на наші географічні повіти і на
західні окраїни і піднести съвідомість украї-
нську серед тамошнього населення до такої
висоти, щоб там ніякий, хоча він вправний
і рублями уоружений московський агент, не міг
мати приступу. Такий страшний гріх, як на-
родна апостазія може ширити ся тільки се-
ред крайно скорумпованої, або цілком тем-
ної суспільності. Думаю, що у нас він ши-
рити ся власне на появі безпросвітності се-
ред той нечисленної інтелігенції, що признає
себе московською. Отже маси треба про-
світити, а того рода інтелігенцію виеліміні-
вати і викинути поза межі нашого життя. Ду-
маю, що на одно і друге нас стати, тільки
треба в тім напрямі розбудити нашу приса-
ну енергію? Се не партія — а зрада! Ні по-
мінчата таких „господинів“, не підходить до
них в рукавичках, а демаскувати їх отверто
при кождій нагоді. Особливо наше духовенство
мусить в тім напрямі зробити богато, бо
такими фарисейськими викрутами, як сей, що
москові філії хочуть всю Русь (себ та і Моск-
алів) до католицької церкви привернути, нині
вже навіть дурнів не годен піддурити. Хочуть
Москалів на католиків переводити, а свої ді-
ти дають до православних інститутів. Лиші
ви Москалів на боці, а перше всего подбайте,
щоб самі стали католиками. Наше духовенство
мусить вже раз в тім напрямі перевести
якесь рішучу реформу. То так далі не може
біті не съміє бути.

Ta на тім не кінець. За те, що ми ту, в
Галичині боронямо ся перед найстрашнішим
ворогом, який тільки може бути, перед мо-

ральним упадком і веденою борбою з деморалі-
заторами народу, за те там, за кордоном гро-
зять нам репресіями, замикають „Просвіти“
страшать людей ревізіями, арештують. I не
одному з нас руки опадають і неодно серце,
котре рівно щиро бєсть ся для Українців по
сей і той бік кордону, тривожно питаеться:
а може з огляду на них, на братів закор-
донних, помирити ся з московіфілами? Ні, ні-
коли! Росія не з тих, що числила ся з чим
небудь, она в своїй обединительній політиці
поступає безшардно. Доказом Крамарж,
Дмовскі і відорване Холмщини. Чи оглядала
ся на тих панів Росія? Ні! Она рішила ся
одним замахом вбити цілій неославізм і не
зважала на популярність, славянські здання і
всілякі інші сентименти, тільки зробила се,
що її наказував обединительний інсінкт. Хви-
лево могла она і попустити нам трохи, але
пізніше з тим більшою силою забрала би ся
до нас, а тимчасом втрати, спричинені мос-
ковською агітацією в Галичині були не
обчислими.

Росія здергить ся перед одним тільки,
перед силою. I чим ми сильніші в Галичині —
тим більше она буде числити ся з на-
шими братами за кордоном.

Тому ж то ми не съмімо забувати о тім,
що працюючи над піднесенем нашого народу
в Австрії, прадкоємо тим самим для цілого у-
країнсьва. Се переконане повинно нам дода-
вати сил в нашій визвольній боротьбі, повин-
но нас заохочувати і підносити нашого духа.

Ta на жаль в таких умовах, як тепер, ми
не годні як слід сповнити сего велического
завдання. Чому? Bo ма за богато сил витрачу-
мо на внутрішню борбу і за мало їх лиша-
ється ся на боротьбу з зовнішнім ворогом.

Вести домашню війну і змагати ся з сусідами, і то на всій стороні, сего не втне ніхто. A на жаль серед нашої суспільності іде
під теперішню хвилю прямо до братобійчої
партійної війни. Такого розярення і закукуре-
чення, такої неетичної агітації і цькована од-

Віршоване.

Anі автора ані його критика я особисто не знаю. Ale я читав поезії одного (він ще має бути молодий чоловік) і однієї другого. Не скажу вам, як оба називаються ся, бо імен тут мені не потрібно, хиба признаю ся, що я з критиком цілком годжує ся. „Зніців“ молодого поета — тай справедливо. Нехай не пише і не

друкує віснітниці! Ale мені було б жалко, коли б молодий автор взяв собі занадто до серця остру критику та попав у розпуку. Вже така критика се велике розчароване, особливо для молодого чоловіка, але ж можна бути дуже кепским поетом і при тім дуже добром і потрібним чоловіком! „Чей всі ве- сядем, щоб на лірах грати!“ — писав колись у „Зорі“ теперішній директор сокальської семінарії, котрій і сам додержав слова та вже давно „не грає на лірі“, хоч колись зручно обходив ся із сим інструментом. Людий, що починали тай не кінчили писати вірші — у нас, як і в кождій літературі, дуже богато. Хто їх не писав? Навіть Омелян Огоновський і Драгоманів починали свою учесну карієру віршованем...

Не вдаючись у глубоку психольгію творчості, можна сказати, що майже кождий живий молодий чоловік, коли він тільки не „колода“, бодай раз у життю прогрішив ся віршованем. Уже як не в часописі, то хоч в

альбумі якої панночки лишив на віки вічні — то значить до часу, як панночка вийшла замуж і єї діти альбум подерли — віршовану відозву до добrego серденька, щоб оно его не забуло... Охота до віршовання стара, як культура съвіта, і наш народ, хоч не знав читати і писати, вже перед тисячкою літ складав вірші, котрих ми тепер дуже часто і зрозуміти не можемо (н. пр. колядки, щедрівки іт.). Potim uslyshkiv nizvanih stikhov, що складали вірші i пісні на всякі теми, було в нас

стоками.

Ba та тільки давні складання на релігійні теми — адже того добра у нас на цілі томи вже понаходжено і видруковано! Хтось же то мусів колись придумувати і списувати собі, хтось і давно гадав, що красше свої думки висказувати віршованою формою, ніж „неприємно“ прозою. I тепер дуже часто такі вірші пишуть ся і друкують ся, але як давні, так і сі, з артистичного боку переважно не гідні і доброго слова, хоч у невідагливих чи-
тачів можуть осягати ся, що мали на меті.

Письменні селяни і в теперішніх часах — більше може я в давніх — віршують не раз дуже завзято і посилають свої „домашні“ вироби „до часописів“, підписуючи ся докладно: „Nikolay Zapotockiy z Kobylnicki“, аби то гадав, що сей поет з Куцюхвостів. Шукали у сих віршах поезії даремна робота; форма у них також дуже простенька; стільки всего доброго — що гадка буває часом добра, хоч

стара, як съвіт, н. пр. потреба тверезости, просвіті та т. п. Таких сільських стихотворців, подібно, як і інтелігентних, не переконаєши і не впросиш, щоб они списували те, що думают, звичайно прозою. Коли порадиш їм се, они замовкають ображені; — вірші посилали би цілі зошити, але звичайно дописи про те, що стало ся у преславних Куцюхвостах, як там люди живуть і що роблять, не напи-
шуть і не пришлють. Они до „висшого“ по-
клікані.

Mіж старшими студентами гімназій і уні-
верситетів все бувало і буває богато „поетів“. Они навіть друкують свої вірші. Слава Богу, часопис у нас хоч і не надто богато, але й не так мало, — навіть за богато, як на наші сили, що хоч сяк-так знають орудувати перв. Отож і молоді і наймолодіші легко на-
ходять собі місце, де їх випечатають і при-<

них на других, мабуть наш народ ніколи не переходив.

І то не тільки партії між собою жрутися, але і в лоні тих партій кипить. Борба всіх проти всіх.

Ми розуміємо дуже добре, що в нашій суспільноті мусять вже нині існувати всі ті партії, які існують в державі, що люді розвинені інтелектуально годі настроїти на оден тон, що ріжниці в поглядах на народну справу мусять бути, але не забуваймо о тім, що всі національні партії мають одну і ту саму ціль: добро і поступ рідного народу та визволення з неволі закріпощеної України і не забуваймо також, що та висока спільна ціль повинна зважно лагодити ріжниці партій, які явиють ся нічим іншим лише всілякими дорогами, що ведуть до одної, спільної, рідної хати.

По одній дорозі нам до тої спільноти пішли не дійти, бо пряма місця не стало би, але чомуж Петро гнівається на Павла, який іде собі окремою стежкою, не забираючи єму місця і не спиняючи його в ході, чому Іван лається і на Петра і на Павла, які єму нічого не залинили? Преціні всі они, і Петро і Павло і Іван — Українці, і всім їм однаково може люба та рідна Україна! Тому, бачите, що они мають свої личні порахунки. I власне ті личні порахунки, се наше найбільше лихо.

Не змагання програм партійних, не суверніцтво в роботі для партій, але отсі осо- бисті антипатії, опісля ворожече одиниць поміж собою, се нас найгірше ослаблює, се наше найгірше лихо. Хто широ працює для партії, до котрої належить, той безперечно робить щось для загалу, а коли він поступає чесно і не кладе усієї ваги на полеміку, тільки має на увазі реальний вислід роботи, то навіть найбільший єго партійний противник повинен такого робітника пошанувати.

А в нас тимчасом так; коли ти не з на- шої партії, то ти заподанець, зрадник і злодій, тебе треба знищити і позубити ся, хоти- бы ти навіть не знати скільки доброго зробив для народної справи. I противно; коли ти наш, то хоти ти неоден гріх маєш на своїх сові- сті, так ти і чесний і мудрий і добрий, бо ти наш. З одного боку нищене людий, хоти- бы найцирійших Українців, тільки інших по- глядів тактичних, а з другого надміре протеговані однопартійників — се наш непростимий гріх. Через те приходять до слова люди, ко- трі повинні би мовчати, через те на всілякі становища дістаються ся непокликані кандидати, чéрез те витворюється ся низке фарисейство, захабність і нетерпимість. Хто лучше бреше і хто сильніше вміє ліктами робити — се дальше зайде. Другому відібрать честь, славу, добре імя, все, що тільки самому че-рез него дальше підійті...

Ми не складаємо оружя, не взиваємо до знесення партій, бо се було би съмішне, але з огляду на прикір часи, з огляду на те, що

поети, що навіть мови не знають, а про форму і не кажі! Чому би сего не мав знати і той, що пише, і той, що читає? Спинилоб ся завчасу неодно розтароване. Стілько розуміння дійсної поезії, щоб молодому чоловікові не захочувалося писати вірші, коли не чує в собі до того сили, він повинен винести із середньої школи. Тимчасом у нас нераз аж жалко читати, як хлопці — а тепер уже й дівчата — самі себе мучать віршами, хоч в того ніхто не має аві дрібки хісна. Нічого в сих віршах не найдеш: ні дотепного змісту, ні гарної форми, ні доброї мови.

Само висъміване лиху не зарадить. Вид-ко, що треба й на поезію звертати в школі більшу увагу — молоді люди слухають бесіди на сю тему дуже радо. Ученик, який зрозуміє, в чим діло, не буде потім супинити собі голови над римами і тисячні раз писати „сонце — віконце“, тільки напише, що буде мати, про ю або ю зовсім не буде писати. На тім і він зискає і читач. А там, нарешті, коли ко- трий на силу захоче бути славним і видрукує збірку ліхих віршів, нехай ему се не бере ся за велику провину, як се в нас часом буває. З лихії книжки не було шкоди, як би були розумні читачі. Бувають більші нещастя, як лихі вірші. Бувають і добрі книжки у нас, лише — що правда — у нас звичайно стілько не пише ся про добру книжку, скілько про лиху.

наши вороги з ріжних боків на нас наступають, кличемо до людій доброї волі: „спамятаєте ся! не роздрапуйте нашого струпа, не бунтуйте одних проти других, уважайте, щоб в кождій партії прийшов до слова етичний принцип, щоб люди при кождій нагоді уважали на се, що годить ся робити, а що не годить ся, і стреміть до того, щоб усі партії, які стоять на народнім ґрунті, тягли, що они прещін партії українські і що в ім'я Українства не одно оден другому може, а на- віть повинен би зробити. Забудьмо хоти на якісь час наші приватні порахунки, а побачимо, як інакше піде наша народна робота і яким іншим оком стануть дивити ся на нас вороги, які тепер з радості аж підскакують, дивлячись на домашній війну між українськими партіями.

Філарет.

Просимо домагати ся „Руслан“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і придбувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Відповідь на напади „Галичини“.

Статям Впр. о. Протоігумена ЧСВВ. Пл. Філяса: „Церковний Восток“ і ще СС. Василянки“, та о. Я. Фещака ЧСВВ: „Московіфили і схизми“, поміщені в „Руслан“ ч. 79 і 81, з дні 11. i 13. цвітня с. р. присвятив „Галичинин“ п'ять передовиць в ч. ч. 74—78. та на жаль в так поганій, відемно вражаючій формі, що годі минути їх мовчанкою. Читаючи ті повні мерзких висловів статі мимоволі насувають ся питання, за що дописець „Галичинин“ (як не співробітник „Церк. Востока“) так простаково право послідними словами лас так високопоставленого мужа як о. Протоігумена, редактора „Місіонара“.

Здається, якби би редакція „Церк. Востока“ мала по своїй стороні тільки слухни, певно був би оден з єї членів холодніше о-прокинув замітки о. Протоігумена, а на статі о. Фещака, оперту на фактах, був би навіть як раз противні, або бодай виказав їх спорадичність, случайність.

Взагалі такі поважні справи, що дотичать нашого релігійного і народного життя, повинні бути знайти поважнішу оцінку, якщо би і в „Галичинин“ Та бач дуже діткнула гіркі слова правди наших „стариковъ“, коли они вибухнули справді „юношимъ“ гнівом.

На повні поваги і сили слова о. Філяса відповів „Галичину“ клеветами та особу того, що печатаними тим органом від ряду літ. В якій цілі? Хиба, що думав редакція „Галичини“ вибілити ними чорні плями „Совіта Нар. Дома“ та „Церковного Востока“. О. Протоігумен може й молодший від не одного із „стариковъ“, все таки має більше заслуг для св. Церкви, чим они всі разом. Тим самим, що перед „Галичинин“ як взагалі всі наші „московіфили“ так стрішно ворожко відносяться до однівокого нашого Чина, що має в історії нашого релігійного як і народного життя специально велики заслуги, се наглядний доказ, як наші „московіфили“ „сдержаны и осмотрительны“ суроти інституцій церковних. Се прямо нечувана та в західній Європі неможлива річ, щоби духовного достойника стручала за повні поваги статі лайки, якими після самого „Галичинин“ обмінюють ся замарстинівські уличники і то здається лише за се, що не міг ні одної точки о. Протоігумена опрокинути. Бож по довгих лайках таки признає дописець „Галичину“, що СС. Василянки мали „володійські наміри“ на власність „Народного Дому“, що запевнені „Совіта Нар. Дому“ даного о. Філясови при съвідках в 1902 р., силою которого „Совіт“ ані мрів о усуненю СС. Василянок, нема занотованого при відновленю контракту найму дому, що монахи-антихристки таки допустили ся съвятотаства та спрофановання Божого дому та що зломили обіт св. послуху. Таж о. Протоігумен вредує ті закиди „Церковного Востока“ і їх належите опрокинув. Чиможе „Галичинин“ думає, що лайкою на личність о. Протоігумена вміє ганьбу скандального поступку „Совіта Нар. Дому“? Де там!

Знасилувані і потоптані Божих і церковних прав, акт румасії захисту СС. Василянок не так скоро і легко уйде пам'яті живого народу, а кривди заподіяні сим, що находили в давнім захисті тільки Божих ласк до лелія-

на християнських чеснот, та успокоєні своїх життєвих журб, не експлюють хоч би як чи-слені статі „Галичинин“.

Ненависть „стариковъ“ до Чина св. Василя В. посувався у дописця „Галичинин“ так далеко, що він некомпетентний! съміс безлично твердити, що СС. Василянки не „использовали приняті на себе релігіозно-церковні задачи“, тому що „насаждали Україну среди воспитанниць“. Так парадоксальними суть твердження дописця „Галичинин“. Мабуть они обчислени лише на покуп у „своїх“, проте дописець не чує ся связаним етичними засадами. I если „Галичинин“ думає, що таким духовним кормом ублагородити своїх читачів, дуже помилляє ся. Ненависть, клевета, напасті ніколи не були середниками до добріх члій.

А вже о. Фещак не може „Галичинин“ стравити. А мимо сего навіть знає, що о. редакторова „Місіонар“ десь там не служить „пиша“. За статі в „Місіонар“ повинен би о. редактор „живити“ ся „древесною корою“ після приміру св. Василя В. Аргументацію о. Фещака, оперту на фактах, взятих з публічної преси, називає голословною, хотя сам у відповіді вічного путь не сказав. Пустомельство на цілих п'ять статях тай тільки. Факти наведені о. Фещаком називає „единичними“, немов би хотів, щоби в честь Бобрівського по всіх церквах пілісь многолітствів.

Розводити ся ширше над поодинокими дивоглядними аргументаціями „Галичинин“ злишним. Подіктувала їх ненависть до усего, що українське; она тим яскравіше вибухнула, що в обороні потоптаних Божих та людських прав виступив муж, що свое жите, силу, здібності і працю зложив на службу Богу і народові. Знова за схизматики затії, написав сам редактор місячника, що з поміж усіх українських видавництв здобув собі найбільший вплив на народні верстви. Звідси гнів „Галичинин“!

Характеристичне однак, що органови „стариковъ“, которому так на серцо честь съвященників „собратовъ“ з нечуваною несвідністю накинув ся з клеветами на обох оо. Василян.

Розуміється, що у наших „московіфілів“ крок на перед. По скандалній борбі з невинними, безборонними монахинями починають оғезиву на цілій лінії — в першій же мірі проти тих, що їх так точно систематично слідять і їх погубну роботу — як слід — паралізують. Для ясності справи с. є до сприяння „московіфілів“ схизми в Галичині се величезною постійністю.

I. II.

З державної ради.

На вчерашньому засіданні палати послів по приступленю до дневного порядку, забрав голос п. Дулібіч (Хорват), щоби докінчити свою промову з попереднього засідання при першім читанні урядничих предлогів.

Опісля промовляли п. Форстнер (соц.) і Кеметер (христ. сусп.), який заявив ся за задержанім коаліційної свободи урядників, після чого критикував службову прагматику для учителів середніх шкіл.

По промові п. Лукавського замкнено розправу і выбрано головних бесідників п. Германа „за“, а п. Стейскаля „проти“.

Палата приступила до дальшої розправи над наглим внеском в справі реформи домово-чиншового податку. П. Фрідман мотивував свій внесок, а відтак наради відложені. П. Біянкін в запиті до предсідника протестував проти скорої полагоди розправи над службовою прагматикою, чим обмежено свободу слова нема бесіди; з дальматинських посли в промовляв в справі прагматики п. Дулібіч. Неможливим є, щоби до кождої справи вибирали голос посли з 27 сторонництв, які в палаті.

На сім замкнено засідання; слідуюче після.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Василя еп.; римо-кат.: Марка еп. — В п'ятницю: руско-кат.: Артимона еп.; римо-кат.: Маркелія. — Українська мова в буковинських судах. Сьми дніми оголошено в черновецьких часописах постанову державного трибуналу в справі уживання української мови в урядовому судів і політичних властів на Буковині. Постанова ся низить надію на скору полагоду бажань буковинських Русинів в тій справі і відкладає на далекий час сповнене домагань язикової рівноправності.

Справа була така: Студентське товариство внесло проти п. Я. позов до черновецького повітового суду в укр. мові, на що суд відповів

місяці, на якім почато наради над військовим законом.

Внесок п. Габермана о усунені той справи з дневної черги, як також визиваючий правительство до введення системи міліції, відкинуто 30 голосами проти 11, так само відкинуто 29 гол. проти 19 внесок п. Дашильского, щоби з огляду на політичне положення відложить наради над цею справою на час по візиту спільніх делегацій.

Предсідник кабінета гр. Штирік підніс конечність побільшення контингенту рекрутів і вказав на примір німецької держави, де від 1899 р. підвищено презенційний стан майже до 170,000 людей і при населенні около 60 мільйонів річний контингент рекрутів вносить там 285,000 людей. Але німецька держава не вдоволяє ся ще тим станом, котре у нас не осягає ся навіть по переведеню військової реформи.

Обговорюючи подробиці реформи граф Штирік вказав на се, що в звязку з військовим законом іде реформа військової карної процедури, чого від давна вже домагається парламент. Просить о скору полагоду військового закону. Вказує на технічно-політичні труднощі, з якими стикається таї закон на Угорщині. Нині, здається, що положення на Угорщині виснілося на наслідком розвязання пересилена, а відсіде виходить конечність прискорення нарад в австрійськім парламенті.

Військова реформа обіймає зарядження на довший час, управильнює справу на цілі роки. Бесідник не може навести моменту з заграниці практики, який від давна вже домагається парламент. Вказує на технічно-політичні труднощі, з якими стикається таї закон на Угорщині. Нині, здається, що положення на Угорщині виснілося на наслідком розвязання пересилена, а

Літо пись села Несторівці (в Зборівщині).

Написав о. Ігнатій Барвінський
б. приходник цегла села.

(Дальше).

Численні також рови і окопи, ще нині видні в тих лісах і на тих просторах, ще не позоруваних, утверджують кожного в тій додадці. По тій причині вела громада від почутку цегла століття спір з двором за ті ліси, котрі по безчисленних в ріжки часах переведених пересправах закінчивають ся тим, що станула обопільна угорда, після котрої громада одержала половину т. в більше, як 200 моргів спірної просторони на власність і поділила по 2-3 морги меже поодиноких членів громади.

Додати ще треба, що Несторівці, хотя мають маленьку річку посилковану водою одного жерела, посідали давніше став, що простирався від моста коло першої керниці аж до моста коло другої керниці. Займав вів просторонь, де нині стоїть карчма здовж дороги, до Кутковець. Домівства декотрі, по над тою деревою по правій руці ріки як і хати на лівій березі побудовані, стоять також на тім становиску. При ставі був іноді також і млин, а в місці, де тепер стоїть школа, була горальня а пізніше поташарня.

в етнографічнім згляді.

Населене тутешнє не визначається нікакими замітними свійствами. У фізичному згляді не видно тут на нікім тії жилавості тіла, і тій черствості здоров'я, котрого у чоловіка природи, яким є простолюдин, справедливо можна би надіяти ся. Хотяй положене села є здорове, нарід однакже не відзначається ні ростом, ні силово, ні проживав до глубокої старости. Рух тіла має дуже недбалий і повільний, а хід надзвичайно отяжливий і волочистий. То свійство дотичить особливо мужчин, що їх при нефоремості тіла, марноті і бридоті тварі робить ще бридлими. Женщина вже більше рухаві, цікаві і понятні.

Будова тіла їх не є вправді відрізва, але зато могуть многі похвалити ся правдивою красотою лиця. В моральному згляді суть дуже запущені, в найвищому степені недовірчі, невдачні, незічливі і лукаві. Найменшого не мають почуття обовязків. Коли ви повнене тихоже зависить тілько від їх волі і охоти, можна вже з гори обрахувати, що нічого від них непозискається добрым способом. Обучені і поради мають на них такий вплив, і викликають такий успіх, як горох киданий о стіну. Взагалі в виповненні найсправедливішого жадання, ідути завсідь опором, а той опір посугує навіть до чинної зухвалості і уступають, аж коли видять вже фізичний примус. Тоді в підлій спосіб лестять ся і коряться. Добродійство їм висвідчене не має у них ніякої вартості а услуга відланана і матеріальні користі не поводують їх до взаємності. Не рішать ся до жадної взаємності, доки не видять намацального зиску і то раз на долоні. Змисловий егоїзм, брудний матеріалізм і халявівість пробиває ся у всіх і у їх ділах і поступках. Словом моральний характер тутешнього народу є зовсім єврейський. Коли ся вже по великих короводах на клонить до якої услуги, або найме до якої роботи, то робить її несумісно, недбало і для ока тілько, щоби його заплату виманити. Не інакше також постулює собі і при своїй власній праці. Лінівство, верадивість, недбалство і нерозум прозирається з усіх зачутків і дірого господарства. Для ума єго приступна є тілько минувість і теперішність. З будучності не розуміє вже нічо, не знає навіть, що то значить завтра. Коли єго виніхочемо замовити до якої роботи на другий день, то не обіцяє ся, бо не знає, каке, як і до чого він собою зарядить завтра.

По тій причині, що нічого не мислити, дуже нужденно жив. А хоті засоби і не є в лихім матеріальнім стані, не потрафить того ужити на вигоду свого життя, бо ему не хоче ся мислити. Стіжків стоїть у него повно на гумні, а він єсть черствий і сплісілій хліб з стухлої віскованої пашні, бо не обгадав ся вамолоти і вамолоти съвіжого зерна. Так само і приймас гостя під час своїх величнихоказий. Нічо собі з того не робить, що гість єго з іншого села і висшого стану, котрій може не навік до ячмінного невипеченої

пляцка. В тім згляді не має стиду, не має почуття своєї власної чести, котре по інших селах поводу простолюдина до оказання свого доброту в щоденім житю і тим більше в приемі гостя. Несторовчани не знає павіт звичайних правил заховання в товаристві. Найбогатіший господар появить ся без всякої сорому і поза домом своїм навіть перед своєю зверхністю босий, в сорочці тілько, в бруднім і обтертім плато. Той брак амбіції показує і в інших обявах свого життя. При виборі приятелів, кумів і прочих товарищів зовсім не перебирає. Ті могуть бути і норовити пияцями, злодіями і зовсім підозрілою норовственности людьми. Все то нічо не перешкоджає, перший газда села потрафить з ними дружити ся і в найповірніших звіненях жити. Та обставина вказує переключуючи, що тутешньому народові найкардинальніші підстави моральности зовсім ще чужі.

Причина того викривленого — так сказавши — не людского характеру тутешнього народу. Жити в тім, що в місці з висших станів не було образованих людей таких, котрі би могли їх руководити на дорозі норовственности і неокрасану і скотинну єго природу з варварських норовів отісувати і огладжувати. Зрешта може і був тут коли який чоловік образований і просвічений, котрій підімав таку роботу. Але та мусіла бути безуспішна і не могла ніяких стаїх змін зділити в напрямі норовственности і образовання, бо реформатор-діяльник не має до переведення реформ потрібного маєтку, отже і незалежного становища, що є конечно, щоби в якім буде напрямі міг впливати успішно. Не потреба доказувати — бо то загально відома річ, що на простолюдина проживаючого в первіснім стані чоловік тілько з освіченою головою і образованням може мати дуже незначний, а може й ніякий вплив.

(Дальше буде).

ОГОЛОШЕНЕ

Товариства взаємних обезпечень „Дністер“ в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючи ся на попередні оголошення в сій справі подаємо до прилюдної відомості, що дальші вибори членів Товариства взаємних обезпечень „Дністер“ в цілі вибору відпоручників на Загальні Збори тогож Товариства відбудуться, як слідує:

в Яслях д. 3. мая с. р. в пятницю о год. 1. по пол. в салі філії „Просвіти“ під проводом п. Михайла Марітчака ц. к. радника скарбу в місці вибору 2 відпоручників із судових повітів Жмінського, Дукля, Кросно, Ясло, Біч і Фриштак;

в Сіняві д. 2. мая с. р. в четвер о год. 12. в пол. в салі Товариства спожвичного під проводом о. Івана Прокопа, пароха в Доброві, в цілі вибору 2 відпоручників із судового повіту Сіняві;

в Устриках д. 1. мая с. р. в середу о год. 12. в пол. в салі місцевої агенції під проводом о. Миколи Паньківського, пароха в Устрикові, в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повіту Устрики дол.;

в Потоці золотім д. 1. мая с. р. в середу о год. 12. в пол. в салі Товариства спожвичного під проводом п. Івана Головацького на передмісті від Соколова під проводом місцевого ц. к. судія п. Теодора Яскуля в цілі вибору 2 відпоручників із судового повіту Потік золотій;

в Застаїні д. 30. цвітня с. р. в второк о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом місцевого професора гімназ. п. Василя Продана в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повіту Заставна;

у Вижниці д. 3. мая с. р. в пятницю о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом місцевого професора гімназ. п. Михайла Павлусевича в цілі вибору 2 відпоручників із судових повітів Вижниця і Путилів;

в Олеську д. 30. цвітня с. р. віторок о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом місцевого пароха о. Александра Левицького в цілі вибору 4 відпоручників із суд. повіту Олесько;

в Заболотові д. 7. мая с. р. віторок о год. 1. по пол. в салі парохіяльним під проводом місцевого ц. к. судія п. Рому-

альда Думіна в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту Заболотів;

в Чернівцях д. 29. цвітня с. р. в понеділок о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом д-ра Зенона Кузелі в місці в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту: Чернівці, Серет, Садагура, Старожинець, Радівці, Сучава і цілої решти Буковини, необраної іншими виборчими округами;

в Белзі д. 30. цвітня с. р. віторок о год. 2. по пол. в салі в „Народного Дому“ під проводом о. Мирона Лазоринського пароха в Осердові в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Белз;

в Підбужі д. 5. мая с. р. в неділю о год. 4. по пол. в канцелярії громадській під проводом місцевого пароха о. Антона Миколаєвича в цілі вибору 1 відпоручника із суд. повіту Підбуж;

в Балигороді д. 29. цвітня с. р. в понеділок о год. 10. перед пол. в льюкалі „Tow. Szkoły lud.“ під проводом о. декана Володимира Чайковського, пароха в Загочевю, в цілі вибору 2 відпоручників із судового повіту Балигород;

в Солотвині д. 6. мая с. р. в понеділок о год. 12. в пол. в салі „Сокола“ в домі „Дністра“ ул. Руска ч. 20. під проводом о. Володимира Яворського, пароха в Жиравці, в цілі вибору 4 відпоручників із громад львівського судового повіту з виключенем міста Львова;

в Львові д. 3. мая с. р. в пятницю о год. 1. по пол. в салі „Сокола“ в домі „Дністра“ ул. Руска ч. 20. під проводом о. Григорія Грінка в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Городок;

у Винниках д. 27. цвітня с. р. в суботу о год. 12. в пол. в читальні „Просвіти“ під проводом місцевого пароха о. Григорія Грінка в цілі вибору 3 відпоручників із суд. повіту Винники;

в Радимні д. 29. цвітня с. р. в понеділок о год. 3. по пол. в салі Товариства задаткового під проводом о. сов. Филимана Подолинського, пароха з Лазів, в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту Радимно;

в Раві русій д. 29. цвітня с. р. в понеділок о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом місцевого судді п. Івана Герасимовича в цілі вибору 4 відпоручників із суд. повіту Рава руська;

в Луці д. 1. мая с. р. в середу о год. 12. в пол. в салі „Народного Дому“ під проводом п. Николи Городицького в цілі вибору 2 відпоручників із суд. повіту Лука.

Дирекція

Товариства взаємних обезпечень „Дністер“.

ДЯКІСПИТОВАННІ з голосом тенором, уміючий провадити хор, глядає зараз посади. — Ласкаво зголосити слати на адресу: Пилип Ленюк, Вікторів, пп. Галич.

(1-4)

З публичної ліквідації, походячі нові меблі продаються по слідуючих цінах: Сецесійний кredens K 45, отомана K 26, шафи K 30, спальня K 190 інша K 140, столи K 9, уладження кавалерської кімнати K 120, плюшеві сальони K 90, магонізовани сальони K 180. Крім того чимало образів, крісел, столів, шаф, кріесів, канап, столів, занавісів і фіраною. — **ДОРОТЕУМ** ул. Ліндого ч. 7 (бічна Коперника). Порозів з провінцією листовне.

УВАГА! Наше підприємство купує і посередині в продажі меблів з приватних домів, в конкурсних і спадкових мас — приймає усю обстановку до переїздання. (18-30)

Перша найбільша 25 покійів богато заошторена

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ (30)

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ

МОДНІ КАПЕЛЮХИ

ул. Академічна ч. 10.

Товариство взаємного кредиту

„Джістер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о створенні відомих з р. 1873.

Одівачальність членів обмежена до подвійної висоти удибу.

Цілею Товариства є уділювання кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без постручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полуночі.

Кonto в Шадниці поштовий ч. 35.527.

Кonto жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3.468.296.—

Уділи членські К 341.275.—